

Kommunal- og arbeidsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 200711315-6/E: 212 /TFJ
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:

Kristiansand, 23.01.2008

Sørheimutvalget - uttalelse fra Kristiansand kommune

Vedlagt følger Kristiansand kommunes høringsuttalelse til Sørheimutvalget.

Med hilsen

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:

- Saksprotokoll fra formannskapetets møte 16.01.08 (sak 6/08)
- Rådmannens innstilling datert 8.01.08

Postadresse
Kristiansand kommune

Rådmannens stab
Serviceboks 417
4604 KRISTIANSAND S

Besøksadresse
Rådhusgt. 18, 4611
KRISTIANSAND S
Vår saksbehandler
Terje Fjellvang
Telefon/Telefaks
38 07 27 24/38 07 56 00

E-postadresse
postmottak@kristiansand.kommune.no

Webadresse
<http://www.kristiansand.kommune.no/>
Foretaksregisteret
NO963296746

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200711315
Arkivnr, E: 212
Saksbehandler Terje Fjellvang

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
16.01.08

Sak nr.
6/08

HØRING - SØRHEIMUTVALGET - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNENE

Formannskapet 16.01.08

Vedtak:

1. Kristiansand kommune har følgende merknader til Sørheimsutvalgets innstilling:
 - a. Inntektsutjevningen bør ikke økes ut over dagens nivå (55%).
 - b. Kommunal selskapsskatt bør ikke avvikles.
- (Enst.)

RETT UTSKRIFT:

Ann-Lise H. Aabø

DATO: 16. januar 2008

Dato: 08.01.2008
Saksnr.: 200711315-2
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Terje Fjellvang

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
16.01.2008

Høring - Sørheimutvalget - Inntektssystemet for kommunene

Sammendrag:

Det politiske inntektssystemutvalget (Sørheim-utvalget) avga sin innstilling 26. oktober 2007. I saken gis det en kort oppsummering av hovedkonklusjonene i forslaget.

Rådmannen vil anbefale at Kristiansand kommune gir en uttalelse som støtter fortsatt kommunal andel av selskapsskatt og samme utgiftsutjevning som i dagens ordning.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune har følgende merknader til Sørheimsutvalgets innstilling:
 - a. Inntektsutjevningen bør ikke økes ut over dagens nivå (55%).
 - b. Kommunal selskapsskatt bør ikke avvikles.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Brev datert 26.10.07 fra KRD.
- Uttalelse fra Storbyene til KRD

1. Bakgrunn for saken

Det politiske inntektssystemutvalget (Sørheim-utvalget) avga sin innstilling 26. oktober 2007.

I saken gis det en kort oppsummering av hovedkonklusjonene i forslaget. Rapporten "Forslag til forbedring av overføringssystemet til kommunene" finnes i sin helhet på:

<http://www.regjeringen.no/Upload/KRD/Vedlegg/KOMM/Rapporter/israpport.pdf>

Det redegjøres for konsekvensene for Kristiansand kommune. De store kommunene i Norge, Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand og Bærum har allerede ved ordførerne gitt synspunkter på forslaget om å øke utjevningen av skatteinntekter mellom kommunene. De samme kommunene har med unntak av Trondheim, gitt kommentarer på forslaget om avvikling av selskapsskatten. Uttalelsene vedlegges.

Rådmannen legger i denne saken frem anbefaling til uttalelse.

Høringsfristen er satt til 28. januar 2008.

2. Utvalgets forslag:

Hovedpunktene i utvalgets forslag er:

- økt skatteutjevning
- et nytt distriktpolitisk tilskudd
- en vekstkompensasjon
- nytt telletidspunkt for innbyggertall og –sammensetning
- nytt inntektsgarantitilskudd til erstatning for dagens overgangsordning
- et redusert skjønnstilskudd
- fjerne selskapsskatten fra kommunene

Skatteandel

Utvalget anbefaler at skatteinntektene fortsatt skal utgjøre rundt 50 % av kommunenes samlede inntekter. I sin vurdering av skatteandelen har hensynet til lokal forankring av inntektene og lokaldemokrati blitt tillagt stor vekt på bekostning av hensynet til fordeling, forutsigbarhet og stabiliseringspolitikk.

Selskapsskatt

Utvalgets flertall anbefaler at selskapsskatten avvikles som kommunal inntekt, og at den andelen av skatten som selskapsskatten utgjør i dag, legges på skatt fra personlige skattytere. I sin begrunnelse har man lagt vekt på at det er stor variasjon i selskapsskatten mellom kommunene i tillegg til at selskapsskatten er lite stabil og dermed lite forutsigbar. Flertallet har heller ikke fått dokumentert at selskapsskatten bidrar til økte incentiver til næringsutvikling.

Inntektsutjevning

Utvalgets flertall mener at selve utjevningsmodellen med en symmetrisk utjevning i bunnen og en tilleggskompensasjon til kommuner med skatteinntekter under 90 % av landsgjennomsnittet er oversiktlig samtidig som det tas særlig hensyn til kommuner med lave skatteinntekter. Flertallet mener at inntektsutjevningen ikke er tilstrekkelig i forhold til å sikre kommuner med svakt inntektsgrunnlag nødvendige ressurser. Det anbefales derfor å øke kompensasjonsgraden og trekkprosenten med 5 %-poeng fra 55 % til 60 % innenfor den symmetriske delen av utjevningen, mens tilleggskompensasjon og referansenivå for tilleggskompensasjonen opprettholdes på h.h.v. 35 % og 90 %.

Distriktspolitiske tilskudd

Utvalgets flertall anbefaler å samle dagens regionalpolitiske ordninger i inntektssystemet, dvs. Nord-Norgetilskuddet, regionaltilskuddet og en del av skjønnsrammen som fordeles på grunnlag av regionalpolitiske vurderinger i ett nytt distriktspolitisk tilskudd. Kriteriene for fordeling av det nye tilskuddet kobles til det distriktspolitiske virkeområdet.

Befolkningsoppdatering og vekst

Utvalget anbefaler å opprettholde oppdateringen av innbyggertallet ved beregningen av inntekstutjevningen. Vekstkommuner får da rask kompensasjon for nye innbyggere.

Når det gjelder fordelingen av innbyggertilskuddet og beregning av utgiftsbehov (utgiftsutjevningen) anbefaler utvalget å endre telledato til 1. juli i året før budsjettåret.

Utvalget foreslår videre at kommuner som har en befolkningsøkning som er høyere enn det doble av veksten på landsbasis i gjennomsnitt de siste tre årene, og som har lavere skatteinntekter enn 140 % av landsgjennomsnittet i samme periode, får et veksttilskudd. Tilskuddet settes til 50.000 kr pr. nye innbygger utover vekstgrensen – altså utover det doble av landsgjennomsnittet.

Veksttilskuddet finansieres ved å redusere skjønnsrammen med et like stort prosentvis trekk i fylkenes skjønnsrammer.

Skjønnsmidler

Utvalget anbefaler å redusere skjønnsrammen ved å overføre midler til det distriktspolitiske tilskuddet, til veksttilskuddet og at kompensasjon for endringene i inntektssystemet i perioden 2002 – 2006 legges til innbyggertilskuddet. Skjønnsmidlene skal etter dette kompensere for spesielle lokale forhold som kostnadsnøklerne ikke tar hensyn til, ekstraordinære hendelser som oppstår i løpet av budsjettåret, bidra til utviklingsprosjekter, kompensere hyttekommuner som pga mange fritidsboliger har ekstraordinære utgifter og gi bistand til kommuner med økonomisk ubalanse.

Overgangsordningen

Utvalget anbefaler at dagens overgangsordning erstattes av en inntektsgarantiordning som skjermer kommunene mot endring i rammetilskuddet som er 300 kr lavere regnet pr. innbygger enn den generelle endringen i rammetilskuddet på landsbasis. Inntektsgarantiordningen finansieres ved at alle landets kommuner trekkes et like stort beløp regnet pr. innbygger.

3. Anbefaling til uttalelse

Rådmannen vil anbefale at utvalgets innstilling støttes med unntak av forslaget om økt inntekstutjevning og forslaget om avvikling av kommunal andel av selskapsskatten.

Skatteutjevning

Rådmannen mener det et hovedpoeng at kommunesektoren skal være skattefinansiert. En høy grad av skatteutjevning betyr at utviklingen i den enkelte kommunes egne skatteinntekter har liten betydning for den kommunens inntekter. Det som da blir viktig er hva som skjer med skattene for hele kommunesektoren og spesielt i de store kommunene. Dette innebærer at i beveger oss mot en situasjon der den enkelte kommune i større grad er avhengig av statlige overføringer. Det blir dermed mindre viktig å legge til rette for næringsutvikling i egen kommune, og dette er en uheldig utvikling som bidrar til å svekke lokaldemokratiet. Rådmannen mener derfor at en ikke bør gå lenger i utjevning enn i dagen system (55%).

Selskapsskatt

Utvalget foreslår også at selskapsskatten skal bli en ren statlig skatt. Reduksjonen i selskapsskatt til kommunene blir kompensert ved at skatten fra personer øker tilsvarende. Dette vil ha omfordelingsvirkninger til ulempe for kommuner med stort næringsliv og mange arbeidsplasser ved at de har en større del av selskapsskatten enn av personskatten.

Rådmannen har prinsipielle innvendinger mot denne omleggingen. Selskapsskatten er viktig som insentiv for å legge til rette for næringsvirksomhet. Her er situasjonen forskjellig i ulike deler av landet. I de områdene der folk i hovedsak bor og arbeider i samme kommune, vil flere arbeidsplasser bety større skatt fra personer. Med en høy grad av skatteutjevning vil imidlertid ikke dette bety noe særlig for inntektene. Det kan imidlertid være slik at arbeidsplasser betyr bosetting og dermed er viktig for kommunens utvikling. I noen deler av landet er det helt annerledes. Flere byer har en netto innpendling daglig av personer som arbeider i kommunen, men som betaler skatt i nabokommuner. Samtidig har innpendlingskommunene utgifter som følge av pendlingen knyttet til bl.a. transportsektoren. Selskapsskatt kan sees på som en kompensasjon for disse ulempene. Uten selskapsskatt vil det være bedre å bruke arealer til boliger framfor næringsvirksomhet, og utgifter til å legge til rette for næringsvirksomhet vil konkurrere med utgifter til for eksempel eldreomsorg og barnehager.

Dette er betenkelig også ut fra det forhold at en stor del av veksten i Norge de siste årene har funnet sted i storbyregionene, noe som kommer hele landet til gode. Det er også viktig å tiltrekke seg utenlandske etableringer, og på det området konkurrerer storbyene ikke med andre steder i Norge, men med andre store byer i Norden.

Rådmannen vil derfor tilrå at kommunene fortsatt får beholde en del av selskapsskatten.

4. Konsekvenser for Kristiansand kommune

Kommunen bør uttale seg på prinsipielt grunnlag i slike saker og ikke ut fra hvordan dette på kort sikt slår ut for egen kommune. Rådmannen anbefaler derfor for eksempel ikke at forslaget om økt inntektsutjevning støttes, selv om Kristiansand kommune i alle fall på kort sikt ville ha tjent på økt inntektsutjevning.

I henhold til de beregninger som ligger i rapporten taper Kristiansand kommune om lag 16,7 mill. kr første året mens den langsiktige effekten er på om lag 8,6 mill. kr.

Kristiansand kommune forventes å tape 14,1 mill kr pga avvikling av selskapsskatten. Dette er en beregning basert på selskapsskatten for inngang 2002-04 sammenlignet med 2006. Endringen fra 2008 til 2009 kan derfor bli annerledes. Sannsynligvis vil resultatet bli bedre. Det skyldes at grunnlaget fra 2002 (inntektsført i kommunene i 2005) var spesielt høyt og trekker opp gjennomsnittet som det sammenlignes med.